

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

The relationship between perception factors with preventive behaviors of coronavirus disease 2019 of Trang Provincial Public Health Office personnel.

(Received: April 28,2024 ; Revised: April 29,2024 ; Accepted: April 30,2024)

เฉลิม เกตุพงษ์พันธุ์¹
Chalerm Katpongpun¹

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้ พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง จำนวน 119 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามออนไลน์ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.6 – 1.00 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น(Reliability)โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.869 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยการรับรู้ พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับสูง (Mean = 4.35,S.D.= 0.43)และ(Mean = 4.39,S.D.= 0.47) ตามลำดับ และปัจจัยการรับรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับปานกลาง (r = 0.609) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ปัจจัยการรับรู้, พฤติกรรมการป้องกันโรค, โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

This study is a descriptive research study. Prevention behaviors of corona virus 2019 infection and the relationship between cognition factors and prevention behavior of 119 people of Trang Provincial Public Health Office. The research tool was an online questionnaire consisting of 3 parts: 1. Personal factors. 2. Cognitive factors related to corona virus 2019 and 3. Coronavirus disease 2019 prevention behaviors were examined for content validity by experts with IOC values between 0.6 – 1.00.) by using Cronbach's Alpha Coefficient (Cronbach's Alpha Method), the confidence value of the whole copy was 0.869. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation. and Pearson's correlation coefficient

The results showed that The sample group had a perception factor. The prevention behaviors of coronavirus 2019 were at high levels (Mean = 4.35, S.D.= 0.43) and (Mean = 4.39, S.D.= 0.47), respectively, and the cognitive factors were positively correlated with infectious disease prevention behaviors. The coronavirus disease 2019 was moderate (r = 0.609) with a statistically significant level of 0.01.

Keywords : Perception factors, Disease prevention behavior, Coronavirus disease 2019

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ซึ่งมีการค้นพบครั้งแรกที่นครอู่

¹ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

ฮัน มณฑลหุเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศชื่อโรคนี้อย่างเป็นทางการ “COVID-19” (โควิด 19) มาจากคำว่า “Coronavirus Disease 2019” หมายถึง โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาที่ระบาดในปี 2019 (กรมควบคุมโรค, 2563) และได้ประกาศให้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (World Health Organization, 2020) กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรคได้ประกาศให้เป็นโรคติดต่ออันตราย ลำดับโรคที่ 14¹

ข้อมูลการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ณ วันที่ 12 มีนาคม 2565 มีผู้ป่วยติดเชื้อทั่วโลก 455,511,952 ราย รักษาหายแล้ว 389,032,204 ราย เสียชีวิต 6,057,847 ราย ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 33 (Worldmeter Covid, 2021) พบผู้ติดเชื้อทั้งหมด 3,161,241 ราย รายใหม่ 24,592 ราย เสียชีวิต 23,646 ราย หายป่วยแล้ว 2,921,447 ราย อยู่ระหว่างกำลังรักษา 226,151 ราย (กรมควบคุมโรค, 2565) จังหวัดตรังมีผู้ป่วยติดเชื้อสะสมมกราคม 2563 จนถึงวันที่ 12 มีนาคม 2565 จำนวน 23,322 ราย เสียชีวิต 147 ราย อัตราการป่วยตายร้อยละ 0.63²

กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบด้านการเฝ้าระวังควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ข้อมูลจากศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2563 จนถึงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2564 พบว่า บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 4,270 ราย บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขจำนวนมาก ต้องหยุดปฏิบัติงาน เพื่อรักษาหรือกักตัวที่บ้านหรือในสถานที่กักตัวของรัฐ ทำให้เกิดผลกระทบต่อหน่วยงาน สุขภาพด้านร่างกายจิตใจ ภารกิจงานที่รับผิดชอบทั้งระดับ

ครอบครัว และสังคมโดยรวม² จังหวัดตรังในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคม 2564 มีบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขของโรงพยาบาล รัชฎา สำนักงานสาธารณสุขอำเภอรัชฎา และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (รพ.สต.) ในพื้นที่อำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 60 ราย และบางส่วนที่ถือเป็นกลุ่มเสี่ยงสูง จนเป็นเหตุให้ต้องปิดการให้บริการชั่วคราวของโรงพยาบาล รัชฎา และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ (รพ.สต.) ในพื้นที่อำเภอรัชฎาเป็นเวลา 14 – 28 วัน เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรค³

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบด้านการบริหารจัดการเฝ้าระวังควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของจังหวัดตรัง ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงและปัญหาการติดเชื้อของบุคลากรหลังการสัมผัสโรค จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติการเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้บุคลากรยึดถือปฏิบัติเพื่อลดความเสี่ยงการติดเชื้อแพร่ระบาดของบุคลากรและหน่วยงานปฏิบัติตามมาตรการกระทรวงสาธารณสุข DMHTTA อย่างเคร่งครัด ซึ่งสรุปผลการประเมินความเสี่ยงของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังตั้งแต่วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565 จนถึงวันที่ 11 มีนาคม 2565 ทั้งหมด 158 ราย พบว่าปกติ 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.03 เสี่ยงต่ำ 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.37 เสี่ยงสูง 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.62 เสี่ยงสูงมาก 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.16 และติดเชื้อ 5 ราย ร้อยละ 3.16 และพบว่าบุคลากรมีแนวโน้ม เสี่ยงสูงและการติดเชื้อโรคสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง (savethai.anamai.moph.go.th, 2565) สอดคล้องกับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของจังหวัดตรังช่วงมีนาคม จนถึงเมษายน 2565 ที่เพิ่มสูงขึ้น³

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากร

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ตามหลักแนวคิด ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Belief Model) (Becker, 1974; Janz & Becker 1984) ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค (Perceived Susceptibility) การรับรู้ความรุนแรงของโรค (Perceived Severity) การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันโรค (Perceived Benefits) และการรับรู้ต่ออุปสรรค (Perceived Barriers) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง เนื่องจากแนวโน้มความเสี่ยงและการตรวจพบการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรเพิ่มสูงขึ้น เป็นหน่วยงานที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ และจากการสืบค้นงานวิจัยก็ยังไม่พบงานวิจัยในเรื่องนี้ จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งแก่การดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อเป็นต้นแบบการเรียนรู้ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ผลการศึกษาในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางวางแผนมาตรการที่เหมาะสมสำหรับเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังได้ในอนาคต และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินการป้องกันการระบาดของโรคที่มีลักษณะของบุคลากรและหน่วยงานใกล้เคียงกันได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง
 2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง
- สมมุติฐานของการวิจัย**

ปัจจัยการรับรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้าน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ศึกษาปัจจัยด้านการรับรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

2.2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการทำวิจัยตั้งแต่วันที่ 26 พฤศจิกายน 2565 จนถึง วันที่ 10 มีนาคม 2566

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง 13 กลุ่มงาน ที่ปฏิบัติงานอยู่จริง จำนวนทั้งหมด 158 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังที่ปฏิบัติงานอยู่จริง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน และสุ่มตัวอย่างสำรองอีกร้อยละ 5 เท่ากับ 6 คน รวมทั้งหมดจำนวน 119 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามออนไลน์ (Google form) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ผ่านการตรวจคุณภาพเครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1 และนำไปทดลอง (Try out) กับบุคลากรของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 3 แห่ง จำนวน 30 คน วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.869 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ เลขที่โครงการวิจัย CPH-EC036/2565 วันที่ 21 พฤศจิกายน 2565

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังพบว่า ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานกลุ่มงานบริหารทั่วไปมากที่สุดร้อยละ 23.50 เพศหญิงร้อยละ 68.90 เพศชายร้อยละ 31.10 ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 45–54 ปี ร้อยละ 41.20 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 58.00 ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส

ร้อยละ 63.90 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001–30,000 บาทมากที่สุด ร้อยละ 44.50 ส่วนใหญ่มีอายุราชการในช่วง 21–30 ปี และช่วง 31–40 ปี ร้อยละ 22.70 ส่วนใหญ่อาชีพข้าราชการร้อยละ 75.60 ตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขมากที่สุด ร้อยละ 30.30 ส่วนใหญ่ร้อยละ 76.50 ไม่เคยประวัติติดเชื้อ COVID-19 และมีประวัติติดเชื้อ COVID-19 ร้อยละ 23.50 ส่วนใหญ่ได้รับวัคซีน COVID-19 จำนวน 4 เข็ม ร้อยละ 92.00 รองลงมาได้รับวัคซีน จำนวน 3 เข็ม ร้อยละ 26.90 และได้รับวัคซีน จำนวน 2 เข็ม ร้อยละ 3.40

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง พบว่าระดับปัจจัยการรับรู้ของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Mean = 4.35, S.D. = 0.43) โดยการรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 4.55, S.D. = 0.44) รองลงมาคือการรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Mean = 4.47, S.D. = 0.52) และการรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Mean = 4.40, S.D. = 0.52) ตามลำดับ สำหรับการรับรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Mean = 4.00, S.D. = 0.61) ระดับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง (Mean = 4.39, S.D. = 0.47) โดยการตรวจวัดอุณหภูมิ (T : Temperature) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 4.57, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ การสวมหน้ากาก (M : Mask Wearing) (Mean = 4.53, S.D. = 0.47) และการเว้นระยะห่างด้าน (D : Social Distancing)

(Mean = 4.37, S.D. = 0.61) ตามลำดับ สำหรับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การล้างมือ(H : Hand Washing) (Mean = 4.27, S.D. = 0.68) และการใช้แอปพลิเคชันไทยชนะ หมอชนะ และไทยเซฟไทย (A : Application) (Mean = 4.28, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ปัจจัยการรับรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ($r = .609$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p\text{-value} = .000$) โดยพบว่า การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากที่สุดในระดับปานกลาง ($r = .557, p\text{-value} = .000$) รองลงมาคือ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับปานกลาง ($r = .512, p\text{-value} = .000$) การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับปานกลาง ($r = .504, p\text{-value} = .000$) ตามลำดับ และการรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 น้อยที่สุดในระดับปานกลาง ($r = .434, p\text{-value} = .000$)

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยการรับรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังในระดับปานกลาง ($r = 0.609$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับแนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของ Becker (1974) ที่อธิบายได้ว่า เมื่อบุคคลเกิดการรับรู้จะมีผลทำให้บุคคลปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อการป้องกันโรค โดยที่บุคคลรับรู้ว่าคุณเองไม่ได้มีอุปสรรคหรือไม่รู้สึกถึงความยากลำบากในการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองจากโรค เช่น ไม่รู้สึกอึดอัดเมื่อต้องสวมหน้ากากอนามัย สามารถเว้นระยะห่างทางสังคมได้ ล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์อย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น จนทำให้บุคคลนั้นเกิดพฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ถูกต้องได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี⁴ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับพฤติกรรมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร⁵ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะคุกคามกับพฤติกรรมป้องกันของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 ในผู้สูงอายุ ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอ สะเดา จังหวัดสงขลา⁶ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ ภาวะคุกคาม (การรับรู้โอกาสเสี่ยง การรับรู้อันตราย) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งสามารถจำแนก ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้กับพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ดังนี้

1. การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตัวเพื่อ ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโค โรนา 2019 ($r = .557, p = .000$) ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้กับ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตแบบวิถีใหม่เพื่อการป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาวิทยาลัย ชุมชนสงขลา ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ประโยชน์ เพื่อการปฏิบัติตัวของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิต แบบวิถีใหม่เพื่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019⁷

2. การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตัวเพื่อ ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโค โรนา 2019 ($r = .512, p = .000$) ซึ่งสอดคล้องกับ การ ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การ ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ของประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองคอหงส์ จังหวัดสงขลา ผล การศึกษาพบว่า การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตัว เพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019⁸

3. การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโค โรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม การ ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($r = .504, p = .000$) ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาเรื่องการรับรู้และ พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของทันตภิบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผล การศึกษาพบว่า การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019⁹

4. การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($r = .434, p = .000$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องการรับรู้ ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ของวัยรุ่นในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบว่า การ รับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับและพฤติกรรมการป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019¹⁰

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ครั้งนี้

1. ปัจจัยการรับรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้น สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดตรัง จึงควรให้ความสำคัญกับการ รับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็น คำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใส่หน้ากาก ออนามัยคลุมทั้งจมูกและปากทำให้รู้สึกอึดอัดหรือ หายใจไม่สะดวก และการประเมินตนเองด้านความ เสี่ยงด้วยแอปพลิเคชันไทยเซฟไทย (TST) ก่อให้เกิด ความยุ่งยาก ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนด้านการ สื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ ถูกต้องอย่างต่อเนื่องและทันต่อสถานการณ์ให้แก่ บุคลากรให้มีระดับคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้น เนื่องจาก การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติด เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2. ระดับพฤติกรรมกำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การล้างมือ (H : Hand Washing) และการใช้แอปพลิเคชันไทยชนะ หมอชนะและไทยเซฟไทย (A : Application) ดังนั้น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง จึงควรให้ความสำคัญกับการล้างมือ และการใช้แอปพลิเคชันไทยชนะ หมอชนะ และไทยเซฟไทยเพื่อพฤติกรรมกำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การล้างมือทำความสะอาดด้วยสบู่ทุกครั้งหลังสัมผัสเงินเหรียญ ธนบัตร ราว บันได ลูกบิด ประตู และการใช้แอปพลิเคชันไทยชนะและหมอชนะ ประเมินความเสี่ยงก่อนเข้า-ออกสถานที่ตามมาตรการที่กำหนดไว้ โดยการวางแผนส่งเสริมและสนับสนุนด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมกำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ถูกต้องของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง

3. ปัจจัยการรับรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมกำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรังในภาพรวมระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสรุปก็คือ หากบุคลากรมีการรับรู้มาก จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมกำปฏิบัติกำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากขึ้นไปด้วย ดังนั้น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง จึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยการรับรู้ ได้แก่ การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรู้ความรุนแรงของ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และการปฏิบัติที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับสถานการณ์ให้แก่บุคลากร

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ทำให้มาตรการและแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคก็ต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ของโรค เช่น ลักษณะอาการของโรค การตรวจวินิจฉัยเบื้องต้นด้วย ATK สถานที่กักตัวและระยะเวลาการกักตัว การดูแลรักษาโรค การสร้างแบบสอบถามควรมุ่งถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์ มาตรการและแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วย กำหนดขอบเขตช่วงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ชัดเจน
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ประวัติการติดเชื้อ และประวัติการได้รับวัคซีน COVID-19 กับพฤติกรรมกำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเพศ ตำแหน่งงาน ประวัติการติดเชื้อกับพฤติกรรมกำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง
4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ กับพฤติกรรมกำป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขของจังหวัดตรัง
5. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการ DMHTTA กับผลการดำเนินงานการเฝ้าระวังควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของจังหวัดตรัง

เอกสารอ้างอิง

1. กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง.กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2560.(2560, มิถุนายน 14).ราชกิจจานุเบกษา,134, (64 ก), 12
2. กรมควบคุมโรค. (2565). สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย, สืบค้น 15 มีนาคม 2565, จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>.
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง. (2565). รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดตรัง, สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565 จาก<http://www.tro.moph.go.th/index2.php>.
4. ศศิณา สิมพงษ์, ศิริกาญจน์ อุปสิทธิ์, ศิริพร นครลา, สิรินารถ ต้นสุวรรณค์, สุจิตรา ส่งสุข และสุทธิดา โพธิ์ไทร. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการโรคไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี. *วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 10(2), 151-155.
5. เอมอัชมา วัฒนบุรานนท์, มิ่งขวัญ ศิริโชติ, ปณณวิษณุ ปิยะอร่ามวงศ์ และศุภอัทธ์ สัตยเทวา. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการรักษาพยาบาลกับพฤติกรรมป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. 9(1), 36 – 48.
6. อัมมะห์ กุณา, สุรียา จอมสุริยะ, สุปรียา แก้วสวัสดิ์, พัฒนศักดิ์ คำมณีจันทร์ และ Cua Ngoc Lee. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ภาวะคุกคามกับพฤติกรรมป้องกันการของโรคติดเชื้อไวรัสในผู้สูงอายุ ตำบลท่าโพธิ์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. *วารสารสมาคมวิชาชีพสุขภาพ*. 35(2), 38-47.
7. ภัคณัฐ วีระจร,โชคชัย ขวัญพิชิต, กิตติพร เนาว์สุวรรณ, และนภษา สิงห์วีระธรรม. (2563). การรับรู้พฤติกรรมป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกำลังพลที่ปฏิบัติงานสายแพทย์ ศูนย์อำนวยการแพทย์ จังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ*. 3(3), 106-116.
8. อภิวดี อินทเจริญ, คันธมาพันธ์ กาญจนภูมิ, กัลยา ต้นสกุล และสุวรรณ ปัตตะพัฒน์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองคอหงส์ จังหวัดสงขลา. *วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน*. 3(2), 19-29.
9. นภษา สิงห์วีระธรรม, วีระพล วิวรรณค์ เถาว์พันธ์, กิตติพร เนาว์สุวรรณ, เฉลิมชัย เพาะบุญ และสุทธิศักดิ์ สุริรักษ์. (2563). การรับรู้และพฤติกรรมป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID -19) ของทันตภิบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. *วารสารสถาบันบาราศนราดรุร*. 14 (2), 104-114.
10. ฮูดา แหวะยี. (2563). การรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมป้องกันการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของวัยรุ่นในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. *วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน*. 6(4), 158-167.